

Naar Lourdes

Het goede leven

Naar Lourdes voor genezing van pijn

Het lijkt bijna onmogelijk de draad weer op te pakken als een geliefde door een misdrijf om het leven is gekomen. Maar bij nabestaanden van geweldslachtoffers die op bedevaart gingen naar Lourdes gebeurde iets bijzonders.

In het zaaltje waarin we samen kwamen was het helemaal stil. Langs de muren stonden tafels met vol met foto's, en kaarsen eromheen. Het was een bijeenkomst van nabestaanden van geweldsmisdrijven. Mensen die door een diep dal waren gegaan. Een paar keer per jaar kwamen ze samen.

Ik was als hoofdpredikant van het ministerie van Justitie en Veiligheid uitgenodigd omdat ik het voor mijn werk in de geestelijke verzorging van belang vond dieper te ervaren wat nabestaanden van misdrijven doormaken. Ik was diep onder de indruk van wat mensen vertelden, en vooral van wat iemand me zei over wonden die er al zolang waren en nooit genazen.

In de laatste jaren van mijn hoofdpredikantschap kreeg ik steeds meer contact met nabestaandenorganisaties. Dat kwam ook omdat het ministerie wilde dat er in het gevangeniswezen steeds meer aandacht moest komen voor slachtoffers van misdrijven en nabestaanden. Er moest zo meer bewustzijn komen over wat misdrijven aanrichten.

Vlinderrots

Op 22 juni 2014 werd het monument De vlinderrots onthuld voor slachtoffers in Hoorn. Het is een grote steen met daarop vlinders met de naam erbij van een slachtoffer van geweld. Ik was als predikant gevraagd de steen te zegenen, en sprak daarbij de volgende tekst uit:

“Samen zijn we hier rondom deze vlinderrots om onze geliefden die ons door geweld ontvallen zijn te gedenken. Ik mag deze rots zegenen. In die zegen mag u zichzelf ook gezegend weten. Zegenen is in verbinding komen met iets boven ons uit, met iemand die groter is dan wij. De zegen is er voor ieder mens. In die zegen gaat het om jou: jij die hier bent en jij die hiér niet meer bent maar wél in ons hart. In de zegen krijg je het goede gewenst op je pad, de weg die je gaat: vrede, licht, vleugels die jou dragen. Voor ieder van u heb ik als symbool van dat gedragen worden een klein van Indiaas zilver gemaakt vleugeltje meegenomen. U kunt dat straks persoonlijk van mij krijgen”.

Voor ieder van u heb ik als symbool van dat gedragen worden een klein van Indiaas zilver gemaakt vleugeltje meegenomen.

En dan de zegen: “Vlinderrots van gedenken, wees gezegend door de Heer onze God. Doe ons de namen herinneren van hen die ons lief zijn en die ons ontvallen zijn door geweld. Wees een teken van kracht die ons draagt. Wees gezegend door de Heer onze God. Draag bij aan het goede voor ieder hier en voor ieder met wie wij verbonden zijn en dien de voortgang van het leven.”

Dochter

Met Jacques en Wanda Beemsterboer kreeg ik contact na een gezamenlijk optreden in het televisieprogramma Schepper en Co van Jacobine Geel over slachtoffers en daders van misdrijven. Jacques vertelde over zijn dochter Nadine die door haar ex-vriend op gruwelijke wijze om het leven was gebracht. Wanda schreef daar een aangrijpend boek over, met als titel *Mam ik bel je zo terug*.

Ik was diep onder de indruk van wat mensen vertelden, en vooral van wat iemand me zei over wonden die er al zolang waren en nooit genezen

Met de Nadine Foundation die zij oprichtten, werken zij in de geest van Nadine aan een vreedzame samenleving zonder geweld. Zo houden zij de idealen waar Nadine voor stond levend. Samen met Jacques heb ik gezocht naar mogelijkheden om hun ervaringen met gedetineerden en ex-gedetineerden te bespreken.

Heel bijzonder vind ik dat zij niet verbitterd zijn maar open en reëel vertellen over wat in hun leven is gebeurd. Dat heeft er toe geleid dat zij regelmatig in gevangenissen en in [Exodushuizen](#) deelnemen aan gespreksgroepen met gedetineerden en bewoners. Deze gesprekken maken veel indruk op de deelnemers en maken bewust wat de onherstelbare gevolgen van criminaliteit kunnen zijn.

Lourdes

Maatschappelijke aandacht voor slachtoffers van geweldsmisdrijven is nodig. Uit preventieve overwegingen maar vooral om mensen die getroffen zijn steun te bieden in pijn die nooit overgaat. Daaraan wordt gewerkt door de stichting Pelgrimage slachtoffers van geweldsmisdrijven. Zij organiseren lotgenotenreizen naar het bedevaartsoord Lourdes. Begeleiders zijn een ervaringsdeskundige, geestelijk verzorgers en medewerkers van slachtofferhulp.

Heel bijzonder vind ik dat zij niet verbitterd zijn, maar open en reëel vertellen over wat in hun leven is gebeurd

Het jaarverslag 2019 kwam een paar weken geleden binnen. Het geeft een indrukwekkend beeld van de ervaringen deelnemers. De vijftien nabestaanden die naar Lourdes op bedevaart gingen, ontwikkelden zich in het pelgrimsoord tot een veilige groep waar gevoelens gedeeld kon worden. Het gaat telkens in twee dagen over verleden heden en toekomst.

Een casemanager van slachtofferhulp schrijft daarover. 'Wat gebeurt er dan in Lourdes als nabestaanden na zes jaar voor het eerst breken tijdens het lopen van de kruiswegstatie waarbij het verhaal verteld wordt verteld van Maria die moet toezien hoe haar zoon wordt vermoord?

Hoe kan het dat iemand bij thuiskomst nu wel kan stoppen met de oxazepam die hij al vier jaar gebruikt? En dat een ander ineens wel de kracht heeft om na tien jaar weer aansluiting te zoeken bij een koor? Of eindelijk de stap durft te maken naar de juiste hulpverlening te gaan?

Wat gebeurt er dan in Lourdes als nabestaanden na zes jaar voor het eerst breken tijdens het lopen van de kruiswegstatie? Hoe kan het dat iemand bij thuiskomst nu wel kan stoppen met de oxazepam die hij al vier jaar gebruikt?

Zijn het de rituelen, het samen delen in onze veilige groep of juist het samen zijn met duizenden mensen met dezelfde intentie? Of is het soms het heilige water dat op achttien plekken uit de rotsen stroomt en wat velen met jerrycans vol meenemen en opdrinken en waar je zelfs een bad in kunt nemen (ijskoud)? Wie kan het zeggen...?'

Genezen

En de geestelijk verzorger schrijft: 'We zingen ingetogen: Daar waar liefde heerst en vrede, daar waar liefde heerst, daar is God met ons. We zingen uitbundig: geef mij de kracht, heel mijn leven... We hebben het zo nodig: liefde, vrede en veerkracht. Lopend de kruisweg, herkennend en openbrekend... We ontsteken het licht voor onze lieve doden en voor andere mensen met verdriet, voor onszelf'.

Daar waar liefde heerst en vrede, daar is God met ons. We hebben het zo nodig: liefde, vrede en veerkracht

Liefde kan genezen. Heel indrukwekkend bracht bisschop Michael Curry dat geïnspireerd door Martin Luther King onder woorden bij het huwelijk van de Britse prins Harry en Meghan Markle. "Liefde heeft kracht om te helpen en genezen als niets anders dat kan. Liefde heeft kracht om je te verheffen en te bevrijden als niets anders dat kan. Er zit kracht in liefde, om ons te laten zien hoe we moeten leven".

De groep bestaat uit mensen met diepingrijpende ervaringen van pijn, verdriet om het onbegrijpelijk verlies van een geliefde, machteloosheid, woede op de daders, onbegrip over het functioneren van het rechtssysteem. Dat maakt het wel bijzonder dat zij bij een terugkomdag ondanks het blijvende verdriet beter konden ademen en met tegenslagen omgaan. Ze konden zich weer meer met wezenlijke dingen bezig houden, en weer meer liefde voor het leven voelen.

Rechttop

Het deed me denken aan een mooi gesprek dat ik al heel wat jaren geleden had met een monnik in de trein naar Zuid-Frankrijk. Hij organiseerde bedevaartstochten naar Lourdes.

We kwamen op het geheim van Lourdes. "Hebt u daar ook wonderen zien gebeuren bij mensen?" vroeg ik hem. Jazeker, zei hij. "Toen ik een keer in Lourdes liep, zag ik een oud-klasgenoot. Hij was laagbegaafd en hij liep altijd in elkaar gedoken. Hij liep daar in Lourdes in een groepje anderen - helemaal rechttop!"

Jan Eerbeek is emeritus hoofdpredikant bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid en lid van het Comité van Aanbeveling van Stichting PSG